

Elkészült a vádirat a Tisztatáj panamistái ügyében

A kilenc vádolatot két és fél millió forintos sikkasztás,
csalás terheli

Hosszas és kiterjedő nyomozás, tanúhallgatások sora előzte meg annak a vádiratnak a megszületését, amelyet most adott ki a Csongrád megyei ügyészség a Tisztatáj folyóirat volt vezetői és társsai ellen. A megyei ügyészség büntetővetketben elkövetett, különösen nagy kárt okozó bűntettelt, sikkasztással és csalással vádolja dr. Ertsey Pétert, a Tisztatáj volt felelős kiadóját, valamint Raffai Györgyöt, Kerényi Györgyöt, Balogh Jánost, Mezei Jánost, dr. Szabolcsy Gábert, Ferenczy Gyulát, Ferenczy Gyulánét és Esch Jánost. Mindannyian — a Budapestben élő, de korábban ugyancsak szegedi Kerényi György kivételével —

előzetes letartóztatásban várják a tárgyalást, amelyet valószínűleg a fővárosban folytatnak le.

Az ügy méreteire jellemző, hogy a vádirat valószínűleg kétfeltes, vaskos könyvet tesz ki sűrűn gépelt háromszáz oldalával, amelyben

527 vádpontban összegezik a bűnlajstromot. Mindehhez 89 tanú hallgattak meg

a nyomozás lefolytatása alkalmával. Nem kisebb összegről van szó, mint összesen 2 és fél millió forintból, amelyből csupán Ertsey Pétert 1 millió 233 ezer forint terhel a vádirat szerint, a többi az említett bűntársak között oszlik meg.

Összesen 66 rendbeli közölkést és 414 rendbeli magánokirat-hamisítással vádolják Ertseyt,

aki rendszeresen összejárzott dr. Szabolcsy Gábor volt felelős szerkesztő, egyetemi adjunktussal, valamint a vádiratban felsorolt hirdetés- és előfizetőgyűjtő, könyvtérjesztő ügynökökkel.

A vádlottak a Tisztatáj folyóirat és a hozzájuk tartozó Tisztatáj Irodalmi Kiskönyvtár sorozat pénzével, lehetőségeivel éltek vissza.

Úgy gazdálkodtak a közpénzzel, mintha a saját vagyonuk

lett volna. A jelentős állami támogatással fenntartott lapot magánvállalkozásnak tekintették, amelyből — mint a vádirat megállapítja — busás hasznot húztak, és társadalmi megbízatásukat elsősorban egyéni haszonszerzésre fordították. A felelős kiadó és a felelős szerkesztő saját magának tartotta fenn az ügyintézés dolgait, ami lényegében a kassza közös kezeléséből állott, a közös panamák érdekében.

A vádirat az esetek gyűjteményét tünteti fel.

Igy például Szabolcsy Gábor — aki azt a látszatot keltette, hogy a tanácsból kapott havi 500 forintért szerkesztte a Tisztatáj — a legkülönbözőbb címeken, a kiadóval összejátszva vette fel a magas összegeket. Megemlíti a vádirat, hogy előfordult:

egy megjelent elkkért négy alkalommal is kintalattott magának honoráriumot, összesen 2085 forintot,

máskor az általuk kiadott kötetért, mint lektor, korrektor és szerkesztő vett fel többször is 300–500 forintot, holott egy fillér sem járt volna.

Különböző tanulmányokra 4 ezer forintot töl el, de sehol sem utazott,

megfizettette a kiadóhivatal családját és hozzátartozóit tüzelőjé, lakásépítési költségeit, és hasonlók. A felelős kiadó egyébként nemcsak Szabolcsy Gábor, hanem egész sereg barátjának fizetett például „instruktóri” díjat, nem tudni kiknek az instrualásáért. Azután

fiktív, meg nem jelent napiári hirdetésekért jutalékokat fizetett

többek között Balogh János ügynöknek. Többeknek tüzelőket utaltatott ki a kiadóhivatal révén, meghamisította az üzletszerző megbízó leveleit és

nemlétező forgalomért utalt ki ezer-tízezer forintos célprémiumokat,

amelyekből feltehetően maga is osztozott. Érdekes például, hogy a másodrendű vádlottként szereplő Raffai György — aki Kerényi Györggyel együtt a Tisztatáj budapesti megbízottja volt — egyetlen hónapban — 1960 márciusában — 9500 forint jutalékot kapott a maga és felesége nevében, máskor pedig mások nevére utaltak ki nekik nem kis összegeket.

A vádirat lapjairól ritka nagyszabású panama tárul fel. A több hetesnek ígérkező tárgyalás vet majd teljes fényt az irodalom vámszedőinek büntetésére.

Teljesítik kulturális vállalásaikat a szocialista brigádok

Több mint 15 ezer tagja van Csongrád megyében a szocialista brigádoknak. Kétharmad részük általános és középiskolában, illetve egyetemen vagy főiskolán tanul. 1961-ben 1741-en tanultak általános iskolában, 2660-an középiskolában, 649-en pedig egyetemen és főiskolán. Az 1962–63-as tanévben 2121 brigádtag tanul általános iskolában, 3105-en középiskolában, 890-an pedig egyetemen és főiskolán.

Ha ehhez hozzávesszük, hogy ebben az időben több mint 7 ezer brigádtag különböző továbbképző tanfolyamokon is részt vett, nyugodtan mondhatjuk, a szocialista brigádok kulturális vállalásuknak ezt a részét teljes egészében teljesítették, illetve teljesítik.

1962 második felében az üzemi- és ismeretterjesztő előadásokon 20 ezer 166, a munkáskadémiákon pedig 2 ezer 200 brigádtag vett részt, a szakszervezet politikai iskoláit pedig 4197-en látogatták.

Az egyéni példamutatás serkentőleg hat egy szocialista brigád vállalkozására. A Csongrád Megyei Építőpa-

Egyetemisták és főiskolások Ki mit tud versenyé Szegeden

A József Attila Tudományegyetem, az Orvostudományi Egyetem, a Tanárképző Főiskola, valamint a Tanítóképző Főiskola diákjai részére holnap, pénteken este 7 órai kezdettel Ki mit tud versenyt rendez KISZ-szervezetük a vasutasok művelődési otthonában. A versenyzők öt kategóriában indulnak: előadóművészet, klasszikus, valamint könnyűzene, tánc és egyéb. Ez utóbbihoz például a búvészt, vagy az akrobatikus tornát tartozik. A jelentkezés határideje már lejárt. A négy intézménytől 30 nevezés érkezett. Legtöbben a természettudományi karról indulnak a Ki mit tud versenyen.

Díjnyertes zenemű — hallgatók nélkül

A városi tanács vb művelődési osztálya tavalyi felszabadulási zenei pályázatára befutott művek közül annak idején egyet ítélt a zsűri díjazásra: Vántus Istvánnak — Papp Lajos versére írt — kórusra és nagyzenekarra komponált Commemoratio című kantátáját. A pályázati felhívásban szerepelt, hogy a díjnyertes műveket bemutatták, illetve nyomtatásban megjelentették. A pályadíjat nyert irodalmi művekkel így is történt.

Ezek után Vántus István joggal és türelmesen várta, hogy kantátáját bemutassák. Mindaddig azonban csak várt rá. Pedig a mű előadását a szakemberek javasolták.

A Szegedi Zeneművészeti Szakiskola igazgatójának, Kollár Pálnak kezdmenyezésére a városi tanács művelődési osztálya az Országos Filharmónia szegedi kirendeltségéhez fordult. Lippó Gyula, a kirendeltség vezetője válaszelevelében február 28-án ar-

ra hivatkozott, hogy „az Országos Filharmónia kirendeltsége sem Szegeden, sem Csongrád megyében kórusral nem rendelkezik, így nem áll módjában egyetlen kórusnak sem kiadni a művet bemutatásra”. Hozzáfügte azonban, hogy „amennyiben valamelyik kórus vállalkozik a mű bemutatására, úgy az Országos Filharmónia legnagyobb készsággal rendelkezésre bocsátja a Bartók Béla Filharmonikus Zenekart és jövvő, 1963–64. évi ifjúsági műsortervébe beállítja”. A válasz csupán azért furcsa, mert Vántus István kompozíciója kórus nélküli, nagyzenekari változatban is megvan. tehát beilleszthető a filharmóniai műsortervbe.

Joggal kérdezhettük tehát, hogy miért akadozik a fiatal zeneszerző kantátájának bemutatása. Avagy olyan sok új kórusmű születik napjainkban Szegeden, hogy még a pályadíjnyertes kantáta sem kap előadási lehetőséget?

L. F.

Rádióműsor

Csütörtök

KOSSUTH RÁDIO
4.30 Hírek. 4.35 Vidéman, frissen! 5.00 Hírek. 5.05 Fajradíó. 6.00 Hírek. 6.05 Nehány perc tudomány. 7.00 Hírek. 7.05 Új könyvek. 7.30 Színház- és moziműsor. 8.00 Műsorismertetés. 8.05 Óra Fajradíó. A Gyermekrádió műsora. 8.55 Edes anyanyelvünk. 9.00 A Lipcsei Rádió gyermekkorúsa énekel. 9.15 Napirend. 9.20 Járóká Sándor népi zenekara játszik. 10.00 Hírek. Lapszemle. 10.10 A József Attila Szabadegyetem programjából. 10.35 Bánk bán. Részletek Erkel operájából. 11.00 Óra 19. A tűz márciusa. Rádiójáték. 12.00 Hírek. 12.15 Könyvnyelvi híradó. 13.05 A vidéki színházak műsora. 13.07 Szövetkezeti gazdaltanfolyam. 13.27 Egy falu — egy nótá. 13.50 Gazdasági könyvespolc. 14.00 Zenekari muzsika. 14.45 Lányok, asszonyok. 15.00 Hírek. Közlemények. 15.05 Időjárásjelentés. 15.10 Óra 19. Az elveszett fű. Rádiójáték. 16.30 Népdalcsokor. 16.55 Műsorismertetés. 17.00 Hírek. 17.05 Óra 19. Nemzetközi tükör. 17.20 Twiszt a tánchezre. 18.17 Ifjú Figyelő. 18.37 Renata Scottó és Nicolai Gedda énekel. 19.20 Nevelünk: 19.50 Jó éjszakát, gyerekek. 20.00 Esti krónika. 20.25 Zenés posta. 21.00 Miért szép? Versesk. 21.35 Könyvtérítés. Visszaből. Az I. Musci di Roma Kamarazenekara hangversenye. 22.00 Hírek. 22.15 A negyedik csigolya. Marit Lami regényét

Piron András fordítása nyomán rádióra alkalmazta Kopányi György. 23.21 Szerzők és előadók párosával... 24.00 Hírek. 0.10 Éjjeli zene.

PÉTEFI RÁDIO
6.10 Torna. 6.30 Hírek. 8.00 Hírek. 14.00 Időjárás- és vízállásjelentés. 14.17 Műsorismertetés. 14.20 Óda a Nyugati Székhöz. Az Ifjúsági Rádió irodalmi műsora. 14.45 Lehár-hangverseny. 16.00 Hírek. 16.05 A külföldi sajtó hasábjairól. 16.15 Az Alekszandrov-együttes énekel. 16.30 Ézer szó franciául. 16.40 Zenekari muzsika. 17.45 Van-e afrikai szocializmus? 18.00 Hírek. 18.05 Rádióegyetem. 18.45 Gyűlés: Mátékérés. 19.00 Hírek. 19.05 Szövetkezeti gazdaltanfolyam. 19.25 Híradó: Izrael Évi-folytomban. 20.50 Gyermeknevelés. 21.00 Hírek. 21.05 Eldőzővel — muzsikával. 23.00 Hírek.

Televízióműsor
17.25 Hírek. 17.30 Beszélgetésünk oroszul! Nyelvtelke haldolnak. 17.50 A Magyar Hírdetők műsora. 18.00 Zenekedvelő gyerekek klubja. 18.45 Egy perc alatt — öt óra. Helyszíni közvetítés a Magyar Optikai Művekből. 19.05 Telesport. 19.30 Tv-híradó. 19.45 Mai vendégünk. 19.50 Óra 19. A jövő hét krónika. 20.00 A tv mesekönyve. 20.05 Carnegie Hall. I. rész. A zenekari film. 21.30 Esti órák. Népszerű egymás közt. Kritizálhatunk-e a gyerekeket? 21.40 Hírek. Tv-híradó ismétlése. (MTI)

Borisznak igaza van

A ROSZTOV közelében levő Malaja Recska faluban a Lenin kolhoz 1941-ben frontszolgálatra bevonult elnökének felesége, Vera Mihajlova, 1945 tavaszán hivatalos értesítést kapott: „Férje, Ivan Prohorovics Pronyin tizedes hősi halált halt Magyarországon a fasiszták elleni harcban.”

Öt gyermekkel maradt özvegyen Vera Mihajlova. A legidősebb tizenégy, a legkisebb négy esztendő volt. Nem csupán ő vesztette el a férjét a falubeli asszonyok közül. Sokan mások is. Némelyikük csak egy-két, de legtöbbjük négy-öt, sőt ennél is több gyerekkel maradt magára.

A megözvegyült asszonyok elisrátták hősi halott férjüket, majd kifogyván a könyvekből, a fasiszták elleni győztes háborúból visszatért néhány férfival együtt ismét bevetették a Lenin kolhoz termékeny, fekete csernozjom földjéit. Szántani, vetni kellett, hiszen az apa nélkül maradt gyermekeket az özvegyeknek kellett felnevelniük.

Vera Mihajlova is vállalta a sokgyermekes özvegyek nehéz, gondteli sorsát. Keményen, fáradhatatlanul dolgozott, hogy mind az öt gyermekének tudjon kenyeret adni. Sok verejtéket és sok könnyet hullatott, de nem tárgyalt: tíz körömmel is összekaparta gyermekeinek a mindennapi, csakhogy ne kelljen nélkülözniük.

A GYEREKEK lassacskán cseperedtek. Köztük a legkisebbik, Borisz is, aki sohasem láthatta apját, csupán képről ismerte, hiszen mindössze kéthetnapos volt, amikor a család fő elbűcsözött szeretettől és a frontra ment, harcolni a szovjet hazára tört fasiszták ellen. A kis Borisz gyakran sírt, mert éhes volt, s mert sohasem mondhatta senkinek: „Apám, édesapám!”

Az idő állhatatos következetességgel múlt, az öt gyerek pedig felnőt看 cseperedett. Közben a szovjet nép begyógyította az ország háború-üfötté seblét és a szorgos munka nyomán megszűnt a nélkülözés a Lenin kolhozban is. Vera Mihajlova legidősebb fia, Szása, asszonyt hozott a házhoz, aki hamarosan unokát szült a nagymamának. A második fiú tanár lett és Rosztovba költözött, s ott tanít egy technikumban. Közben férjhez ment Valja, a nagyobbik lány, aki a kolhozban maradt. A kisebbik lány pedig egy szomszéd falubeli legényt választott párjául és elköltözött otthonról.

BORISZ, a legkisebbik pedig, miután elvégezte a tízosztályos iskolát, kitanulta a gépkocsivezetői szakmát és a Lenin kolhozban vállalt munkát.

A gyerekek megtalálták helyüket az életben, Vera Mihajlova pedig a sok munkától és törődéstől megfáradva, de boldogan és elégedetten nyugdíjba ment. Boldog és elégedett lehetett, mert becsülettel felnevelte mind az öt gyermekét. S ha érzett is olykor fájdalmat, ezt a háborúban elvesztett hős férje miatt érezte, akinek nyughelyét sem ismerte, csak annyit tudott, hogy valahol Magyarországon rejti a föld mélye porait.

Nagyot dobbant a mama szíve, amikor 1960 őszén Boriszt katonai szolgálatra hívták be és éppen Magyarországra vezényelték az egyik ott állomásozó szovjet alakulathoz. Mi tagadás, Vera Mihajlova szívdobbanásába egy kis fájdalom, egy kis aggodalom is vegyült: „Jaj, csak nehoggy Borisznak is baja essék azon a messzi Magyarországon.”

Borisz Ivanovics Pronyin harcos az egy-ség egyik büszkesége lett. Zubbonyán viseli a „Szovjet légierő kiváló katonája”, valamint a „Kiváló gépkocsivezető” jelvényt. Ezenkívül tizenkét parancsnoki dícsért és két elismerő oklevél büszke tulajdonosa.

Boriszt nemrégiben a sok elismerésnél is nagyobb öröm érte. Mégpedig akkor, amikor a közelmúltban kirándulásra vitte gépkocsijával néhány kiválóan dolgozó harcostársát Budapestre. A szovjet katonák e csoportja megtekintette a magyar főváros nevezetességeit, köztük természetesen a gellérthegy-i Felszabadulási Emlékművet is. A harcosok megrendülten álltak a Magyarorszag felszabadításáért elesett hősök emlékműve előtt. Közülük többen édesapjukra gondoltak, aki elesett a Nagy Honvédó Háborúban, s talán éppen Magyarország felszabadításakor. Valahol Magyarországon.

VALAHOL Magyarországon... Borisz is ennyit tudott csupán édesapjáról mindaddig, amíg sor nem került az említett

kirándulásra. Mert midőn a kirándulás részvevői az emlékmű márványába véssett, hősi halált halt szovjet hősök névsorát fűrkészték, Borisz egyszerűen izgatottan felkiáltott: „Az apám! Az én apám neve! Nézzétek: Ivan Prohorovics Pronyin tizedes!”

Az apám... Az én apám... Meghatódva állt az emlékműnél Borisz. Szólanul, megilletődötten álltak mellette társai is. Vigovszki harcos, akinek édesapja had-

nagyként halt hősi halált ugyancsak valahol Magyarországon, számára ismeretlen helyen. Poperega és Sznuzsenyikin harcos, Borisz két legjobb barátja, továbbá a türkmén Azarov tizedes, az azerbajdzsán Abasov harcos és a többiek.

Azután valaki csendesen megjegyezte: „Nem biztos, hogy a te édesapád, Borisz. Több Pronyin tizedes is hősi halált halt Magyarországon. S ide, a márványba nem azt vészték, hogy Ivan Prohorovics, csupán azt, hogy I. P. Pronyin. Ez lehet például Ivan Pavlovics Pronyin is...”

Borisz nem tárgyalt. „Az én apám. Érzem, hogy az én apám”.

A FIÓK, tiszteletben tartván Borisz érzéseit, nem szóltak többet. Némán bólogattak, majd csendesen elindultak a gépkocsi felé.

Este, Borisz levelet írt a mamának.

„Édesanyám! Nagy hírem van. Ma kirándultunk Budapestre. A Duna partján egy nagy hegy emelkedik, amelyet Gellért hegynek neveznek. E hegyre építette a magyar nép az ország felszabadításáért hősi halált halt szovjet katonák emlékére a Felszabadulási Emlékművet. Sok szovjet hős nyugszik e hatalmas és gyönyörű emlékmű alatt, olyanok, akik Budapestben haltak hősi halált. És képzeld: amint a márványba véssett neveket olvastam, felfedeztem közöttük apám nevét. Naponta száz és száz, ezer és ezer ember olvashatja: Ivan Prohorovics Pronyin tizedes és a magyar nép szabadságáért áldozta életét. S akik olvassák, halálát és tisztelettel emlékeznek rá. Nagyon-nagyon büszke vagyok hős apámra...”

Azt nem írta meg édesanyjának, Vera Mihajlovának, hogy harcostársai szerint másik Pronyin tizedes is eleshetett a magyar főváros felszabadításáért vívott harcokban. Nem írta meg, mert úgy érzi, hogy csak az ő édesapja lehet.

Borisz úgy akarja megőrizni emlékeztében hős apja nyughelyének képét, ahogyan a Felszabadulási Emlékművet látta.

EZT A JOGOT nem lehet elvitatni tőle. Borisznak igaza van. Édesapja emléket valóban a legszebb pantheonban őrzí. Hiszen Magyarország bármely részén hal a hősi halált — Szolnokon, Tárnokon, Székesfehérvár határában, a Balaton partján vagy valahol Budapesten — minden kőből emelt pantheonnál szebb és marcadandóbb emléket állít Ivan Prohorovics Pronyin tizedesnek és a többi szovjet hősnak a magyar nép szívében élő műveltség hálá és köszönet.

Bertalan István